

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภูมิ	ฎ
สารบัญภาพ	ฏ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	7
1.3 ขอบเขตการศึกษา	7
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ	10
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	13
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายทอดและการเรียนรู้	17
2.3 แนวคิด เกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง	20
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมชุมชน	22
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ	
และการอนุรักษ์สมุนไพร	27
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
2.7 กรอบความคิดในการศึกษา	37
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	
3.1 สถานที่ดำเนินการวิจัย	39
3.2 ประเภทของข้อมูล	39
3.3 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน	39
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	41

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.5 วิธีเก็บและรวบรวมข้อมูล	44
3.6 การตรวจสอบข้อมูล	45
3.7 การวิเคราะห์และประมวลผล	45
บทที่ 4 ผลการศึกษา	
4.1 บริบทของชุมชนที่ศึกษา	48
4.2 ภูมิปัญญาการจัดการความหลากหลายของพืชสมุนไพร	72
4.3 ภูมิปัญญาด้านกระบวนการสืบทอดภูมิปัญญาด้าน การจัดการความหลากหลายของพืชสมุนไพรเพื่อการรักษาแบบพื้นบ้าน ของชนเผ่าม้งบ้านขุนช่างเคี่ยน	92
4.4 ปัจจัยมีอิทธิพลต่อกระบวนการสืบทอดภูมิปัญญาด้าน การจัดการความหลากหลายของพืชสมุนไพรเพื่อการรักษาแบบพื้นบ้าน ของชนเผ่าม้งขุนช่างเคี่ยน	110
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการศึกษา	121
5.2 อภิปรายผลการศึกษา	129
5.3 ข้อเสนอแนะ	138
บรรณานุกรม	139
ภาคผนวก	143
ภาคผนวก ก	144
รายชื่อพืชสมุนไพรในชุมชนแยกตามประเภทของการนำมาใช้ประโยชน์	
ภาคผนวก ข	181
แบบสัมภาษณ์	
ภาคผนวก ค	188
ภาพกิจกรรม	
ประวัติผู้เขียน	198

ญ

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	ปฏิทินฤดูกาลเรื่อง การประกอบอาชีพในชุมชนในรอบ 1 ปี	52
2	ช่วงเวลาของประเพณีและพิธีกรรมของชนเผ่าม้งบ้านขุนช่างเคี่ยน	59
3	วิธีการปรุงยาสมุนไพรและวิธีใช้ยาสมุนไพร	75

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิ		หน้า
1	กรอบแนวคิดการศึกษา	37
2	โครงสร้างผู้นำในชุมชนมั่งบ้านขุนช่างเคี่ยน	58
3	ภูมิปัญญาด้านการเรียนรู้และการถ่ายทอด ในลักษณะของการเรียนรู้และ การถ่ายทอดจากครอบครัวหรือเครือญาติ	96
4	ภูมิปัญญาด้านการเรียนรู้และการถ่ายทอดในลักษณะของการเรียนรู้และ การถ่ายทอดระหว่างพ่อหม่อมแม่หม่อมกับผู้ป่วยหรือญาติผู้ป่วย	97
5	ภูมิปัญญาด้านการเรียนรู้และการถ่ายทอดโดยผ่านผู้ป่วยหรืออดีตผู้ป่วย ที่เคยได้รับการรักษาแล้วได้ผลและบอกสืบต่อกันไป	99
6	ภูมิปัญญาด้านการเรียนรู้และการถ่ายทอดของชุมชนบ้านขุนช่างเคี่ยน	100
7	ภูมิปัญญาด้านการสืบทอดภูมิปัญญาการจัดการพืชสมุนไพร	103

สารบัญภาพ

รูป

1

ลักษณะภูมิประเทศหมู่บ้านขุนบ้านขุนช่างเคี่ยน

หน้า

50

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved